

NOTAT

5. december 2016

Årlig status for industrisamarbejde med udenlandske leverandører til Forsvaret 2015

1. Resumé

Udenlandske leverandører af forsvarsmateriel blev i 2015 pålagt nye forpligtelser til at indgå i industrisamarbejde med danske virksomheder på forsvarsområdet for ca. 809 mio. kr. Det er en væsentlig stigning i forhold til 2014, hvor bl.a. implementeringen af nye administrative retningslinjer for industrisamarbejde forsinkede en række af Forsvarets planlagte materiel- og driftsanskaffelser.

Ved udgangen af 2015 var den samlede udestående forpligtelse for udenlandske leverandører (dvs. differencen mellem leverandørernes samlede forpligtelse og godkendt afvikling) på ca. 6,6 mia. kr. Beløbet afviger ikke markant fra den samlede udestående forpligtelse ved udgangen af 2014.

I 2015 afviklede udenlandske leverandører forpligtelser til industrisamarbejde hos danske virksomheder for ca. 1,3 mia. kr. Afviklingen vedrørte i alt 136 danske virksomheder. 25 virksomheder tegnede sig for ca. 94 pct. af afviklingen. Tidligere har de udenlandske leverandører overvejende afviklet deres forpligtelser i Danmark som købsordrer. I 2015 fordelte værdien af afviklingen sig således, at ca. 50 pct. bestod af købsordrer placeret hos danske virksomheder, og ca. 50 pct. blev afviklet som udviklingsprojekter mellem udenlandske leverandører og danske virksomheder.

Ud af den samlede udestående forpligtelse til industrisamarbejde på ca. 6,6 mia. kr. har de udenlandske leverandører fået forhåndsgodkendt udviklingsprojekter med danske virksomheder for ca. 4,4 mia. kr., som forventes at blive afviklet over de kommende år.

Generelt foregår de udenlandske leverandørers afvikling af forpligtelser til industrisamarbejde i overensstemmelse med de aftaler om industrisamarbejde, som de udenlandske leverandører har indgået med Erhvervsstyrelsen.

ERHVERVSSTYRELSEN

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Tlf. 35 29 10 00
Fax 35 29 10 01
CVR-nr 10 15 08 17
E-post erst@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

2. Reglerne for industrisamarbejde

I henhold til de administrative retningslinjer for industrisamarbejde kan udenlandske leverandører af forsvarsmateriel forpligtes til industrisamarbejde, hvis en konkret vurdering viser:

- at industrisamarbejde er nødvendigt for at varetage Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresser,
- at konkurrencen på det civile marked ikke skævvrides, og
- at anskaffelsen overstiger 50 mio. kr.

Den nationale forsvarsindustrielle strategi beskriver Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresser og forsvarsindustriens betydning for varetagelsen deraf. De administrative retningslinjer for industrisamarbejde og den nationale forsvarsindustrielle strategi er tilgængelige på Erhvervsstyrelsens hjemmeside: <https://erhvervsstyrelsen.dk/grundlag-0>.

De administrative retningslinjer for industrisamarbejde trådte i kraft den 1. juli 2014. Industrisamarbejdsaftaler indgået under de tidligere regler for industrisamarbejde gælder uændret, indtil de udløber.

Denne rapport vedrører kalenderåret 2015 og giver en status for indgåede industrisamarbejdsaftaler, gennemført industrisamarbejde og størrelsen af den samlede industrisamarbejdsforpligtelse.¹

3. Status for indgåelse af industrisamarbejdsaftaler og gennemført industrisamarbejde

Erhvervsstyrelsen har i 2015 indgået nye industrisamarbejdsaftaler med udenlandske leverandører for et samlet beløb på ca. 809 mio. kr. Det er en væsentlig stigning i forhold til beløbet på ca. 343 mio. kr. i 2014, hvor bl.a. implementeringen af nye administrative retningslinjer for industrisamarbejde forsinkede en række af Forsvarets planlagte materiel- og driftsanskaffelser. Det ekstraordinært høje beløb i 2012 skyldtes anskaffelsen af skibsbaserede helikoptere, jf. figur 1.

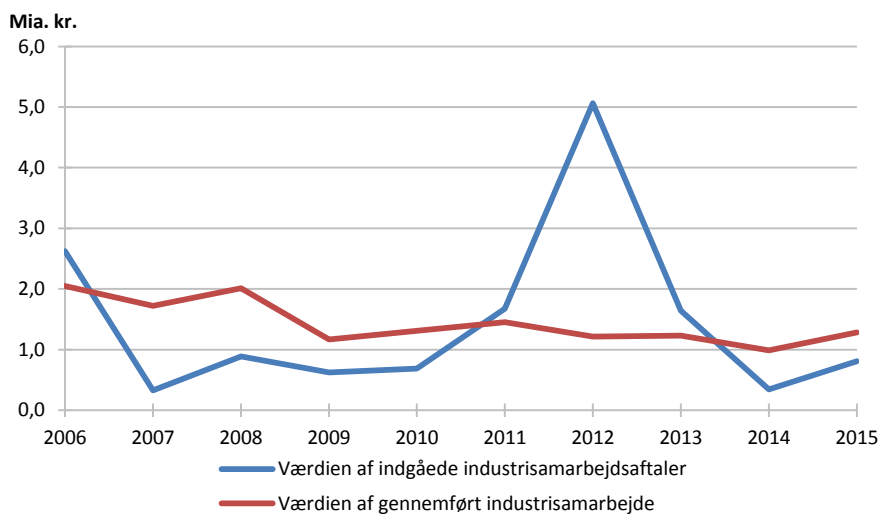
Pr. 31. december 2015 var der 32 aktive industrisamarbejdsaftaler mod 27 pr. 31. december 2014.

På baggrund af de årlige indrapporteringer fra de udenlandske virksomheder har Erhvervsstyrelsen opgjort, at der i 2015 blev gennemført industrisamarbejde hos danske virksomheder for ca. 1,3 mia. kr. Efter et forholdsvist lavt niveau i 2014, hvor der blev gennemført industrisamarbejde for ca. 988 mio. kr., var værdien af gennemført industrisamarbejde i 2015 tilbage på omtrent samme niveau som i 2012 og 2013, jf. figur 1.

¹ Det kan forekomme, at data vedr. industrisamarbejde for et givent kalenderår i mindre grad bliver justeret i statusrapporten året efter. Det skyldes bl.a., at de udenlandske leverandører benytter deres mulighed for at få krediteret afvikling for et givent kalenderår efter offentliggørelse af statusrapporten. Dertil kommer, at virksomhedsopkøb, fusioner og lignende kan resultere i ændringer i antallet af involverede virksomheder i industrisamarbejde.

Det bemærkes, at udviklingen i indgåede industrisamarbejdsaftaler og afviklingen af industrisamarbejde ikke nødvendigvis følger hinanden år for år. De udenlandske leverandører har gennemsnitligt ca. 10 år til at afvikle deres forpligtelse, og da det ofte tager lang tid at forberede og igangsætte udviklingsprojekter, er det naturligt med en forsinkelse på nogle år mellem udviklingen i indgåede aftaler og udviklingen i afviklet industrisamarbejde.

Figur 1: Værdien af indgåede industrisamarbejdsaftaler og gennemført industrisamarbejde, 2006-2015 (mia. kr.)

Note: Figuren viser værdien af de indgåede aftaler om industrisamarbejde i perioden 2006-2015 sammenholdt med afviklingen af industrisamarbejdsaftaler. Afviklingen opgøres som værdien af gennemførte udviklingsprojekter og ordrer placeret hos danske virksomheder i de pågældende år.

Kilde: Erhvervsstyrelsens beregninger på baggrund af årlige indrapporteringer fra de udenlandske virksomheder.

Status for afvikling gennem købsordrer og udviklingsprojekter

De udenlandske leverandører afvikler deres forpligtelser i Danmark enten som forsvarsrelaterede købsordrer placeret hos danske virksomheder eller som udviklingsprojekter mellem udenlandske leverandører og danske virksomheder, hvor udenlandske leverandører medvirker til at udvikle nye kapaciteter og kompetencer hos danske virksomheder.

Målt i værdi har de udenlandske leverandører tidligere overvejende afviklet deres forpligtelser i Danmark som købsordrer. I 2015 er afviklingen via udviklingsprojekter dog steget betragteligt relativt til købsordrerne.

I 2015 blev der gennemført industrisamarbejde for ca. 637 mio. kr. som købsordrer, svarende til ca. 50 pct. af den samlede afvikling (mod ca. 673 mio. kr. svarende til ca. 68 pct. i 2014). Købsordrerne var fordelt på 133 danske virksomheder (mod 147 i 2014).

I 2015 blev der gennemført udviklingsprojekter for ca. 646 mio. kr. svarende til ca. 50 pct. af den samlede afvikling (mod ca. 314 mio. kr. sva-

rende til ca. 32 pct. i 2014). Udviklingsprojekterne var fordelt på 14 danske virksomheder (mod 13 i 2014)².

Den markante beløbsmæssige stigning i afvikling via udviklingsprojekter i 2015 kan forklares med, at der fra 2010-2015 generelt har været en stor stigning i antal og volumen af godkendte projekter, samt at deadline for flere projekters afslutning nærmer sig.

Berørte danske virksomheder

Der blev i 2015 afviklet industrisamarbejde hos 136 danske virksomheder mod 147 danske virksomheder i 2014. 25 virksomheder tegnede sig i 2015 for ca. 94 pct. af afviklingen mod ca. 91 pct. i 2014. Ca. 59 pct. af afviklingen var koncentreret hos 5 virksomheder mod ca. 48 pct. i 2014.³

4. Status for udenlandske leverandørers samlede industrisamarbejdsforpligtelse i Danmark

Erhvervsstyrelsen overvåger løbende, at de udenlandske leverandører lægger ordrer eller afvikler projekter i henhold til deres forpligtelser. Dette sker for at sikre, at afviklingen sker inden for de fastsatte frister i industrisamarbejdskontrakterne.

Afviklingen af industrisamarbejdsaftaler mellem Erhvervsstyrelsen og de udenlandske leverandører forløb generelt tilfredsstillende i 2015. Der pågår imidlertid en dialog med en enkelt leverandør, Augusta Westland, hvis afvikling ikke foregår planmæssigt.

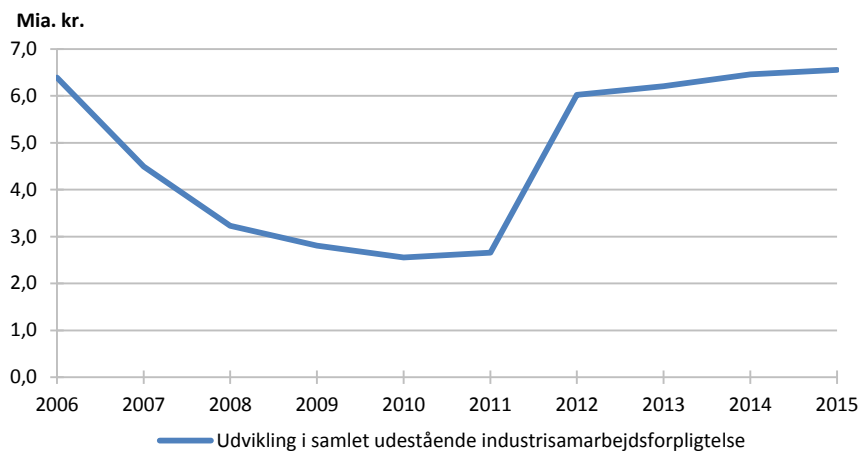
Med udgangen af 2015 var den samlede udestående forpligtelse på ca. 6,6 mia. kr. Den udestående forpligtelse er differencen mellem det beløb, som udenlandske leverandører er forpligtede til at afvikle i Danmark, og hvad de allerede har afviklet⁴. Til sammenligning lå den samlede udestående forpligtelse på et tilsvarende niveau, ca. 6,5 mia. kr., med udgangen af 2014, jf. figur 2.

² Det fremgik i den årlige status for industrisamarbejde for 2014, at udviklingsprojekterne i 2014 var fordelt hos 35 danske virksomheder. Ved fornyet gennemgang af tallene har Erhvervsstyrelsen konstateret, at det korrekte tal er 13 danske virksomheder, hvilket svarer til, at ca. 35 pct. af den samlede afvikling blev gennemført som udviklingsprojekter i 2014.

³ Af hensyn til beskyttelse af virksomhedernes forretningsfølsomme oplysninger angives virksomhedsnavnene ikke.

⁴ Størrelsen af den udestående forpligtelse svinger løbende i takt med tilkomst af nye forpligtelser og afvikling på eksisterende forpligtelser. Ligeledes opdateres størrelsen af den udestående forpligtelse (opgjort i danske kroner) dagligt i henhold til valutakursudsving.

Figur 2: Udviklingen i den samlede udestående industrisamarbejdsforpligtelse 2006-2015 (mia. kr.)

Note: Den udestående forpligtelse er differensen mellem det beløb, som udenlandske leverandører er forpligtede til at afvikle i Danmark, og hvad de allerede har afviklet.

Kilde: Erhvervsstyrelsens egne beregninger.

Erhvervsstyrelsen forhåndsgodkender udviklingsprojekter mellem danske virksomheder og udenlandske leverandører. De forhåndsgodkendte projekter afskrives i takt med, at projekterne gennemføres, eller annulleres, hvis et projekt ikke gennemføres.

Det aktuelle forhåndsgodkendte, men endnu ikke afviklede, beløb udgjorde pr. 31. december 2015 ca. 4,4 mia. kr. (mod ca. 4,3 mia. kr. i 2014).

5. Strategiske teknologiområder

Erhvervsstyrelsen har igangsat en systematisk opgørelse af, hvordan det gennemførte industrisamarbejde fordeler sig på de strategiske teknologiområder i den nationale forsvarsindustrielle strategi. Datagrundlaget er imidlertid endnu forholdsvis begrænset, hvorfor data for afvikling fordelt på teknologiområder først forventes at kunne indgå i den årlige status for industrisamarbejde for 2016.